

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון קי"ז

פרשת ויגש

תשפ"ד

ואלה יעמדו על הברכה בעבור שנדבו הוצאות הגליון

הרה"ח ר' נתן פנחס ערליך שליט"א
בארא פארק
לע"נ אביו הרה"ח ר' דוב יואל (בעריש) ערליך ז"ל
בן הרה"ח ר' נתן פנחס ז"ל
נלב"ע מ"ז טבת תשס"ח
לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי נכדו
החתן זיידל מאיר הי"ו

הר"ר שמעון קופעץ הי"ו
לעייקוואד
לע"נ זקנו הרה"ח ר' שמעון ב"ר יוחנן פאללמאן ז"ל
נלב"ע ח' טבת תשנ"ו

הרה"ח ר' שמהה בונם בוים שליט"א
בני ברק
לרגל שמחת אירוסיו נכדו
הב' דניאל הי"ו
בן בנו הרה"ח ר' ירחמיאל יהודה מאיר בוים הי"ו

הרה"ח ר' יוסף יהודא ערליך שליט"א
בארא פארק
לרגל שמחת נישואי בנו
החתן זיידל מאיר הי"ו

מזלא טבא וגדא יאה

קול צהלה ורנה, שבח מי מנה, בהגיע עת דודים,
נברך והכל מודים, מול פני ידידנו הדגול
הרה"ח ר' יוסף יהודא ערליך שליט"א
מעמודי התווך של מכון דברי תורה אמשינאוו
בעת תת' ה' דיצה בארמונו, קול חתן ממועונו
שמחת נישואי בנו בכורו החתן זיידל מאיר הי"ו
עב"ג בת הרה"ח ר' שלום יוסף בערקאזויטש שליט"א
למזל טוב ובשעמומ"צ

יהללו ברכותינו על ראשו, יתן ה' את בניו ובני ביתו, כשתילי
זיתים סביב לשולחנו, הורות ישרים ומבורכים, דשנים ורעננים
בברכת השמחה, יהודה וידיעך
יו"ר מכון דברי תורה אמשינאוו

ניתן לקבל הגליון

בארא פארק
ביהמ"ד אמשינאוו 4408-15th Ave.
וויליאמסבורג
ביהמ"ד אמשינאוו 144 Rodney st.
מאנסי
ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.
לעייקוואד
אצל הר"ר ישראל נתן בוים הי"ו
בארה"ק

ירושלים
אצל הר"ר זלמן לעווין הי"ו
בני ברק
אצל הר"ר שלמה לייב לאנדא הי"ו
ביתר
אצל הר"ר אברהם לאנדא הי"ו
בית שמש
אצל הר"ר שמחה בונם רוסט הי"ו
חיפה
אצל הר"ר ישראל ברודקער הי"ו

יו"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאוו
כל הזכויות שמורות ©
לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון
amshinov40@gmail.com

סעודה שלישית

פרשת ויגש תשפ"א לפ"ק

אליו יהודה, שבזה הכח יגש איש ישראל לתפילה, ויאמר בי אדוני, שיאמר לעצמו, יש בי חלק אלוה ממעל.

כ"ק אצמו"ר וצללה"ה היה מתפלל בכוונה גדולה, אך מבחוץ לא היה נראה כל שינוי בתנועותיו כידוע, ולא היה מתפלל בסערה, אבל בעת שהתפלל ביחידות בחדרו, אזי התפלל באופן ששמעו יותר את ההתלהבות והשתפכות הנפש, ואף היו אברכים שעמדו מעבר לדלת חדרו, מקשיבים לקול תפילותיו, והיו אף כאלו שהצטרפו אז יחד עמו בתפילתו. פעם נכנס כ"ק אצמו"ר

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני. בספה"ק זרע קודש (ראפשיץ) כתב שהתורה הקדושה למדה אותנו כאן, לכל יפול לב האדם עליו לומר, איך אשא פני לעמוד להתפלל לפניו ית"ש, ואני איני ראוי במעשי לזה, בפרט אם יזכור את חטאיו שחטא לפניו יתברך, על כן מגלה לנו התורה את הדרך נלך בה, איך לעמוד ולהתפלל לפניו יתברך. והעצה היא שישב אל לבו, הלוא יש בקרבי חלק אלוה ממעל, ובזה לכד כבר כדאי אני לבוא ולהתפלל לפניו יתברך, כי החלק אלוה יתפלל לפניו ית"ש. וזהו ויגש

תקומה שם, ולא ישתקעו במצרים, ויהיו יכולין עוד לצאת משם.

על כן מגלה לנו התורה, שהקול של יוסף נשמע בית פרעה, הכוונה, שקולו של יוסף פעל הזדככות בזוהמת מצרים, וזהו ה'קול' דייקא, כי פה בגימ' מילה, וזהו שנאמר בהמשך, וייטב בעיני פרעה ובעיני עבדיו, שאכן שמיעת קולו של יוסף פעל אצלם הטבה, וכוחו של יוסף נכנס בהמצריים, עד שכבר נעשה ההכנה שכלל ישראל יוכלו להיות גדורים בגדרי קדושה, ולהיות נפרדים מקליפת מצרים.

וזהו כוחו הגדול של יוסף, כדאיתא ברש"י עה"פ כאשר ילדה רחל את יוסף, והיה בית יעקב אש, ובית יוסף להבה וכו', ואש בלא להבה אינו שולט למרחוק, משנולד יוסף בטח יעקב בהקב"ה ורצה לשוב, ע"כ. והכונה דרק ליוסף היה כח גדול כזה, שיכול להשפיע

זצללה"ה לחדר הפנימי, וראה איך אזמו"ר מתלהב בתפילה באופן מיוחד שלא כהרגלו, לאחר התפילה פנה זקני לאאמו"ר בהתנצלות, מי יודע האם כל זה מצד הקדושה, ואח"כ הרהר קמעא ואמר, יעדער יוד האט דאך א חלק אלו-ה ממעל, איז דאך עפעס זיכער מסטרא דקדושה.

*

כ"ק אזמו"ר זצללה"ה מביא באמרי קודש, על הפסוק והקול נשמע בית פרעה, לאיזה צורך היה הנס שקולו יהא נשמע אצל המצריים, אלא הענין של ירידת יוסף למצרים היה כיון שבני ישראל היו צריכין לירד למצרים ולהשתעבד שם, והיה המקום הזה מקור הזימה כדכתיב (יחזקאל כג, כ), אשר בשר חמורים בשרם, על כן היה יוסף צריך לבטל הקליפה ההוא, על ידי גודל צדקתו וקדושת עבודתו, כדי שיהיה לישראל

ליחידי סגולה, שהם במדריגה גבוהה, ולכן שלח את יהודה לעשות ישיבה ללימוד התורה, שזה דבר השווה לכל נפש, ע"כ.

ואולי נוכל לומר לאור הדברים הנזכרים, דוודאי יוסף נתן את עיקר הכח לעמוד במצרים, אבל כדי לזכות ולקבל את ההשפעה מעבודתו של יוסף, זה רק למי שיש לו שייכות לתורה, וזהו לתקן לו בית תלמוד שבזה כל אחד יוכל לזכות להשפעתו של קדושת יוסף.

יזכנו ה' לעבוד לפניו בקדושה ובטהרה, ונזכה לגאולה במהרה ברחמים אמן.

קדושה למרחוק, עד שישמע לבית פרעה.

ואפשר לצרף לזה ביאורו של כ"ק אדמו"ר זצלה"ה על הפסוק, ואת יהודה שלח וכו' להורות לפניו גושנה, ופירש"י שם לתקן לו בית תלמוד. ולכאורה צ"ב, הרי יוסף כבר היה שם, ומה לנו עוד לשלוח את יהודה לעשות הכנה להבאת כלל ישראל, אלא הביאור הוא, שיוסף עמד בנסיון קשה שעל פי טבע אי אפשר לעמוד בו, ויעקב אבינו אמר לנפשו שעבודה כזו של מסירות נפש אי אפשר למסור לכל ישראל, כי הוא דרך השייך

ליל שבת קודש

פרשת ויגש תשפ"ב לפ"ק – מאנסי יע"א

בעניני עולם הזה, יזכור שכל התכלית הוא עולם הבא.

בליל שבת האחרון של בעל 'מי השילוח' זצ"ל שהיה בפרשת ויגש, התאמץ מאד באמירת 'תורה' על שולחנו, ושמעו ממנו שאמר: הראשי תיבות של ויגש הוא וויינט יודען ג'עוואלד ש'רייט...

ובפרי צדיק (ויגש ז'), ביאר את הדיבורים הקצרים האלו של רבו, שרמז בזה לדברי המדרש בפרשתן (צג, י. וע"ע חגיגה ד:): עה"פ ויתן את קולו בבכי ולא יכלו אחיו לענות אותו. אבא כהן ברדלא אמר, אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה וכו' יוסף קטנן של שבטים היה, ולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו, לכשיבא הקב"ה ויוכיח כל

היום יומא דהילולא של הרה"ק **מאיזביצא זי"ע**, בעל מי השילוח. איתא מבנו **בעל הבית יעקב**, לבאר הענין שהקידוש בשבת צריך להיות דוקא על היין. כי היין הוא משקה המשכר המבלבל את הדעה, שלא יוכל להסתכל כראוי לאורו של האמת, וזה רומז לכללות טובת עניני עוה"ז שמטרידין את דעת האדם שלא יכיר בכך שיש בורא עולם, על כן בבוא השבת הקודש אנו מגביהין את הכוס שבתוכו היין, דהיינו כל הטרדות וההעלמות של ימות השבוע, ואומרים עליו קידוש היום. ומכירין שהכל בידי שמים ואין שום דבר נפרד מה', ע"כ. וכדאיתא בראשית **חכמה** (שער הקדושה ב, כד) שענין השבת הוא שאחר ששת ימי המעשה שנטרד

ואת יהודה שלח וגו' להורות לפניו וגו'.
 וברש"י (בשם מ"א) לתקן לו בית תלמוד
 שמשם תצא הוראה. והנה קשה דהרי
 יוסף הצדיק כבר היה במצרים, ולמה
 היה צריך גם לשלוח את יהודה, וביאר
 כ"ק אזורי זצלה"ה דיוסף הצדיק
 היה בדרגא נפלאה בקדושתו עד שהיה
 יכול להיכנס למצרים, למקום עומק
 הקליפות ולהתגבר עליהם, אבל זו דרך
 של מסירות נפש, ולא כל אדם יכול
 לסבול הנהגה כזאת, ולזה היה צריך
 להוסיף ולשלוח את יהודה, כדי
 להעמיד שם בית תלמוד להוראה,
 וכהדגשת רש"י 'שממש תצא הוראה'.
 להיות דבר השווה לכל נפש, שכולם
 יוכלו שם ללמוד תורה, ולהיות קשורים
 עם השי"ת, ורק אז אפשר לשלוח לשם
 כלל ישראל, עכ"ד.

אחד ואחד לפי מה שהוא [כל אחד לפי
 הכוחות שקיבל מן השמים] שנאמר (תהלים
 ג) אוכיחך ואערכה לעיניך, על אחת
 כמה וכמה, עכ"ל. דהיינו שלעתיד יראו
 הכל עין בעין שהשם יתברך רואה כל
 מעשי בני אדם וכל מחשבותם, ואז
 יבוש האדם ויכלם במעשיו, אשר על כן
 כל זמן שהאדם בחיים, יתן אל לבו, על
 כל פנים על ידי אמונה, שהקב"ה עומד
 עליו ורואה במעשיו, ואז יזכה ליראה
 ובושה מאת ה', וזהו כי נבהלו מפניו
 וכפירש"י מפני הבושה. ולכן רמז
 הרה"ק מאיזביצא, בר"ת של שם
 הפרשה, לצעוק ולבכות כדי שיעשו
 תשובה בעולם הזה, ולא יבאו חס
 וחלילה לידי בושת פנים בעולם הבא
 כשכבר לא יועיל תשובה, עכתד"ק.

וזהו נמי ענין שבת קודש, שבו ביום
 יזכור את השי"ת, ויחשוב בדעתו איך
 התרחק כל כך, ובזה יזכה לבושת פנים,
 וישוב אל ה'.

שאמר ליעקב אבינו, שלחה הנער אתי וגו' ונחיה ולא נמות גם אנחנו גם אתה גם טפינו אנכי אערבנו מידי תבקשנו וגו'. הרי שמסר נפשו לצורך הרבים, וכאן רצה יהודה להאיר גם ביוסף את מידת החסד, ולפעול שישפיע מהודו על אחרים. כי אין העולם יכול להתקיים רק עפ"י מידת הדין, וכמ"ש רש"י (בראשית א, א) שבתחלה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין וראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין. ואכן כתיב בפר' ויחי (נ, כא) שיוסף הצדיק אמר, ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וגו' הרי שהתחיל לעסוק בהשפעה בגלוי.

ואכן כל מלכות בית דוד נמשך מיהודה, שכן בחינתו הוא הראויה למלכות, שכל ענינו של דוד היה להורות לאחרים, וכדאיתא בגמ' (עבודה זרה ד:) שמצד עצמו לא היה דוד ראוי לחטא כלל,

והנה מבואר בספה"ק שכל ענין הוויכוח בין יוסף ליהודה היה בענינים נשגבים, מלכים מדיינים אלו עם אלו, שכן יוסף ויהודה הם שני דרכים בעבודת הצדיקים, יש צדיקים שהם פרושים לגמרי מכל עניני עולם הזה, ואף מן הבריות המה מתרחקים, ואינם יכולים לסבול שום שמץ דבר רע. ולפי מעשיהם הטובים יכולים להתקיים אף על פי מידת הדין, אך אין הציבור יכול להתקרב אליהם ולקבל מהם. וזה היה בחינת יוסף נזיר אחיו. ולזה מצינו שבראותו איזוהו דבר שאינו עפ"י דין לא היה ביכולתו לסבול כזאת, ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביו. וכאשר מצינו אצל רשב"י ביציאתו מן המערה, שלא היה יכול לסבול כלל עניני עולם הזה.

אבל בחינת יהודה אינו כן אלא הוא ממידת החסד, וענינו לקרב אחרים לעבודת ה', וזהו שמצינו אצל יהודה

השי"ת להושיע לי, ובזה חיזק את רוחו. וזהו 'ויגש אליו יהודה', ודוקא כשחזר והתחזק, אז זכה להסיר ממנו את המסך המבדיל ונתגלה לפניו יוסף, דהיינו שנתגלה הפנימיות. וזהו כוחו של יהודה, שאף אם כבר נראה שאבד שברו ובטל סיכויו, אינו מייאש עצמו לעולם.

הרה"ק ר' לייבלי אייגר, היה נכדו של ר' עקיבא אייגר ונתקרב לחסידות והיה מגדולי התלמידים של האיזביצער, ולימים היה אחד מצדיקי הדור.

(מסופר אודותיו שבתחילת דרכו לחסידות שאלו פעם זקינו הגאון רבי עקיבא איגר זי"ע דמצינו בתוס' מס' שבת (ה' ע"ב), שהקשה בירושלמי על שיטת בן עזאי דס"ל מהלך כעומד דמי, דלפי"ז לעולם אין אדם מתחייב על טלטול ד' אמות ברשות הרבים, שהרי אחרי כל אמה ואמה שהולך נחשב כמי שכבר הניחה, ואם כן אין מצטרף לשיעור ד' אמות, ומביא התירוץ, שמשכחת לה בקופץ ד' אמות בבת אחת.

כדכתיב ולבי חלל בקרבי עיי"ש, וכת שבע היתה מתוקנת לו מששת ימי בראשית (סנהדרין ק"ז), אלא נתגלגלו הדברים בידי שמים באופן שילמדו ממנו דרכי תשובה, וכמרומו בתהילים (נ"א) שבבקשת רחמים על החטא מזכיר 'אלמדה פושעים דרכיך'.

ויש ללמוד מפרשה זאת מוסר השכל מדרכו של יהודה, עפ"י מה דאיתא בספה"ק מי השילוח (איזביצא) שכידוע כל הפסוקים הללו המה מכוונים כלפי מעלה, כאיש ישראל המתחנן לפני קונו, ולכן אחר שראינו בפרשה הקודמת שיוסף התגבר עליהם בטענותיו, והיה נראה שכבר באו האחים לכלל ייאוש והסכימו ואמרו 'הננו עבדים לאדוני'. בזאת הפרשה אנו רואים איך שיהודה התחזק מאד וחזר ועמד לפני השי"ת, והתחיל שוב להתחנן, וטען אף שעשיתי שלא כהוגן, הלוא רחמי שמים מרובים המה, וביד

טורף וגו'. וכן במד"ר (צג, ה) בשעה שאמר לו 'כי עבדך ערב את הנער', א"ל יוסף, מפני מה לא עשית כן לאחריך, כשמכרת אותו לישמעאלים בעשרים כסף, וציערת את אביך הזקן, ואמרת לו טורף טורף יוסף. כיון ששמע יהודה כך, צעק ובכה בקול גדול אמר כי איך אעלה אל אבי וגו'.

הנה דייקא לאחר שראה יהודה שאין לו שום עצה וטענה מה לדבר ומה להצטדק, או אז צעק במר נפשו, 'כי איך אעלה אל אבי והנער איננו איתי', שזו היתה צעקה נוראה מפנימיות הלב. ובזה פעל הישועה, כדאיתא בתנחומא, באותה שעה צווח יהודה בקול גדול ונפלו כל חומות שבמצרים וכו'. עד שלא יכול יוסף להתאפק, והתגלה לפניהם. כי צעקה כזאת שוברת כל המסכים ומכניע כל המקטרגים. וזה פעל לדורות עולם, שיהיו נושעים ע"י אמת'ער קרעכטץ.

והקשה הגרעק"א לנכדו, הרי חז"ל גזרו לבטל לולב ביו"ט ראשון של סוכות שחל בשבת, וכן תקיעת שופר, מפני חשש שמא יעבירונו ד' אמות ברה"ר (סוכה מג), והנה לפי בן עזאי שייך איסור זה רק בקופץ, וקשה, הלוא זה דבר שאינו שכיח כלל, ולמה גזרו מפני חשש רחוק כל כך.

ענה לו רבי לייבל בהתלהבות, הלא הוא עומד זה עתה לקיים מצות עשה מן התורה, לכן אינו רחוק לחשוב שיהא קופץ ד' אמות ברשות הרבים, מרוב התלהבותו לקיום המצוה...

בספרו אמרי אמת (ליל שבת תר"מ) מביא דבר נפלא. כי הנה כל הענין של יוסף עם אחיו נשאר מזה רשימה לדורות על כלל נפשות ישראל, וכדאיתא במדרש שכל מה שאירע ליוסף אירע לציון וכו', ומצינו במדרשים שיוסף השיב ליהודה על כל טענותיו, עד שלא ידע יהודה לנצחו. וכדאיתא בתנחומא כשאמר יהודה, עכשיו אני אצא ואצבע כל שווקים שבמצרים בדם, א"ל יוסף צבעים הייתם מימכם, שצבעתם כתונת אחיכם בדם, ואמרתם לאביכם טורף

סעודה שלישית

פרשת ויגש תשפ"ב לפ"ק – מאנסי יע"א

גדול, עד שויפג ליבו כי לא האמין להם, יש לנו לזכור שאפילו אצל יעקב היה הסתר כזה, וחשב שאין הדבר נכון, על כן אין לנו ליפול בייאוש, ובוודאי יהיה עזר מאת השי"ת.

וכבר הבאנו מדברי מי השילוח (שהיום היארציית) שראינו בפרשה הקודמת שיוסף התגבר בטענותיו על האחים, והיה נראה שכבר באו לכלל ייאוש והשלימו עם המצב, והסכימו ואמרו 'הננו עבדים לאדוני'. והנה בפרשה הזאת אנו רואים התחזקות, אחר שראו שאין מה לעשות, התחזק יהודה מאד וחזר ועמד לפני השי"ת, והתחיל שוב להתחנן, 'ויגש אליו יהודה', והוריד שוב את הטענות, ודוקא כשחזר

בעת שהודיעו ליעקב אבינו שיוסף חי, כתיב, ויגידו לו לאמר, עוד יוסף חי וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים, ויפג לבו כי לא האמין להם. וברש"י נחלף לבו והלך מלהאמין, שלא היה פונה לדברים.

וביאר כ"ק אזמו"ר זצללה"ה, דמעשה אבות סימן לבנים, שיעקב אבינו היה במצב שאפילו כשאמרו לו שיוסף חי לא האמין למה שאומרים לו, כי אז היה יעקב אבינו מיאוש מיוסף, ומעשה אבות סימן לבנים, לרמז לנו בזה דקודם ביאת משיח יהיו כלל ישראל שרויים בצער ובייאוש שאפילו יבוא משיח לא יאמינו דיש עוד גאולה להם, וללמדינו לדורות שאפי' כשיהיה הסתר כ"כ

לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצה"ר נצחו מוטב לא נצחו יעסוק בתורה נצחו מוטב וכו' יקרא קריאת שמע נצחו מוטב וכו' יזכיר לו יום המיתה. ומביא מאביו הרה"ק ר' יחיאל מאלכסנדר שעיקר העצה היא רק התורה, ואין כאן ג' עצות, אלא כדי שהאדם שישאר עם חיות דקדושה חייב להיות קשור דוקא לתורה, אמנם אם רואים באדם שאין תופס אצלו התורה, ואין נדבק בו כראוי, הרי זה סימן שיש לו איזה פגם, ואז צריך עצה לפגם זה, כדי שיוכל להמשיך ללמוד תורה, וזהו העצה של קרי"ש ומסירות נפש, שיחשוב על הקב"ה, ואז ירד ממנו הפגם, ויוכל להמשיך ללמוד תורה שזהו העצה הקבועה, ולפעמים שיש אחד שראשו בל עימו, ומבולבל בתאוות עוה"ז, עד שאין יכול אפילו לחשוב על הקב"ה, על זה יש העצה של יזכיר לו יום המיתה, שאז יורד מעט תאוות עוה"ז,

והתחזק, דוקא אז הצליח לשבור את המסך המבדיל, ולגלות את יוסף הצדיק.

עוד מובא מכ"ק אזמו"ר זצלה"ה עה"פ ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות וגו', וברש"י לתקן לו בית תלמוד, לייסד תורה במצרים, ויבך על צואריו איתא בחז"ל שקרא קריאת שמע, וכתב אח"כ ויאמר ישראל אמותה הפעם שזהו ענין יזכיר לו יום המיתה, וזהו הג' עצות המוזכרות בגמ' (ברכות ה') כשאחד אינו מצליח נגד היצר הרע, יש עצה של תורה, קריאת שמע ויזכיר לו יום המיתה, ולכן יעקב לפני שירד למצרים ירא וחרד בנפשו, שלא יכשל שם ח"ו, על כן הכין עצמו בג' דברים אלו, תורה, קריאת שמע, וזכירת יום המיתה עכד"ק. אך לא ביאר יותר מזה.

והנה שורש הדברים כבר מובא בישמח ישראל והאריך שם בג' עצות אלו,

זו אין די בעומק הקליפה ובכובד הגלות, על כן ויבך על צוואריו עוד, שכאן יש עוד הרבה מה לבכות, שהמצב כאן הוא הרבה יותר גרוע, שכן הוא מקום טמא, ורק מי שהגיע זה עתה חושב שאפשר להסתפק בלעורר יראת שמים, אך רמז ליעקב שצריך עוד עצה, על כן פתח יעקב ואמר אמותה הפעם, שצריך לזכור שמגיעים לעולם הזה לזמן קצר מאד, וימינו כצל עובר, ואז יזכור התכלית, ויוכל להתעורר ביראת שמים, ויוכל ללמוד תורה כראוי.

יעזור השי"ת שנזכה ללמוד תורה ולקבל עול מלכות שמים ונזכה במהרה לביאת משיח צדקנו בב"א.

על ידי שיזכור שאין נשארים כאן לעולם, ואז יוכל לקבל על עצמו עול מלכות שמים, ויוכל להמשיך ללמוד תורה. אך עצה הקבועה הוא רק התורה.

וזהו מה שעשה יעקב, לפני שהגיע למצרים רצה לייסד מקום תורה, לזה שלח את יהודה, שעל ידי עסק התורה יוכלו להישאר באמונה, אך כאשר הגיע למצרים, הרגיש שבמקום זה אין די שיש בית תלמוד, שכן הוא מקום מגושם כ"כ, ואפשר להימשך אחר טומאת מצרים, על כן קרא קריאת שמע, וזהו ויפול על צוואריו, שצריך לחזור ולעורר על יראת שמים, אך יוסף הצדיק שכבר היה שם ידע שגם בעצה

אחר הבדלה

מוצש"ק ויגש תשפ"ב לפ"ק

במוצאי שבת יומא דהילולא של הרה"ק ר' יחזקאל'ע מאוסטרובצא זצ"ל בנו של אדה"ז מאוסטרובצא הרה"ק רבי מאיר יחיאל זי"ע.

אביו של ר' מאיר יחיאל לא היה רבי, אך הוא עצמו היה אדם הגדול בענקים, והיה מרבה בתעניות, כ"ק אצמו"ר זצללה"ה סיפר דבר שלא ידוע כ"כ בעולם, שבשנים שקודם שהתחיל להתענות, היתה דרכו בריבוי אכילה, והיה אוכל גוזמאות, עד שאמרו שאכל ככר לחם במשקל כבד 'א זיבען פונטיגע ברויט', וכששאלוהו מדוע לא ימרח את לחמו בחמאה, היי עונה שיעשה כן בככר השני...

ה'עולם' הסבירו את דרכו בתעניות, שעשה כן בהיות שאביו היה איש פשוט, וחסרה לו זכות אבות, על כן השלים עצמו בתעניות. פעם נכנסה אליו אחותו וטענה עמו אודות ריבוי התעניות שלו, ואמרה: 'די וועלט וועט מיינען ווער אונזער טאטע איז גיווען'.

אך כ"ק אצמו"ר זצללה"ה אמר שלדעתו סיבת תעניותיו היתה, מאחר שראה את נוראות המלחמה שהיו עתידים לבוא, על כן התענה כדי להמתיק במידת מה את הדין מכלל ישראל.

בכלל כ"ק אזמו"ר זצללה"ה היה שטארק פארקאכט אין אסטראווצער, ואכן נסתלקו באותו תאריך י"ט אדר. פעם סיפר שהיה איש אחד בעירו של הרה"ק מאוסטרובצא שהי' מחלל שבת רח"ל, וכאשר קראו והוכיחו על הדבר, ענהו הלה: "והלא גם הרבי מחלל שבת במה שמתענה ומבטל עונג שבת - שכן היה מתענה אף בשבת - השיבו הרה"ק מאוסטרובצא: "מ'חילול שבת' שלי לעולם לא ילמדו בני אדם, לא כן מחילול שבת שלך יכולים אנשים להתלמד לעשות כמעשיך..."

מעניין לציין, שהסימנים על שעונו היו באותיות א' ב' ולא במספרים. ומספר א' היה מסומן במקום שבשעוננו הרגילים הוא שעה 7 כך ששעה א' הוא בתחילת היום ובתחילת הלילה. והסביר: לפי שאומות העולם מונים התחלת היום מחצות הלילה, וזהו מדרכי הגוים, ואילו הפסיקו ישראל ללכת בשעונים כאלו, הי' כבר משיח בא.

בנו בעל ההילולא הרה"ק ר' יחזקאל זצ"ל היה גאון וצדיק נשגב. לימים עשה שידוך עם בית אמשינאוו, שכן מרן אא"ז רבי יוסף מאמשינאוו בחר בבנו ר' אלימלך כחתן לבתו. בסעודת האירוסין סיפר אדמו"ר הזקן מאוסטרובצא, שפעם ביקר אצלו הגאון בעל "נפש חיה", (חותנו של מרן רבי יוסף), ובירך את בנו רבי יחזקאל'ע, בהיותו תינוק: 'הי רצון שכל נטיעות שנוטעים ממך יהיו כמותך'. כנראה - אמר הרבי מאוסטרובצא - כבר אז ראה בעל נפש חיה שבמרוצת הזמן יהיה גם הוא נוגע בדבר, והצאצאים יתקשרו ביניהם בקשר חיתון.

באותו עת ביקש הרה"ק מאוסטרובצא מכ"ק אזמו"ר זצללה"ה שהי' אז עדיין ילד לברכו, אך לא ידע במה לברכו, על כן שאל את אביו מרן רבי יוסף, והוא צווה עליו, לברך את הרבי בברכת אריכות ימים, וכן עשה.

פעם שלח הרה"ק מאוסטרובצא לקרוא לבנו הרה"ק רבי יחזקאל, וכאשר בא אליו אמר לו: 'איך האב דיך נאר גיוואלט אנקוקען'

תפילתו של ר' יחזקאל'ע היתה בהתלהבות עצומה ובדבקות, בקול רם שהרעיד את הלבבות, פעם שאלו רב אחד, מדוע מתפלל בקולי קולות. ענה לו ר' יחזקאל'ע, מגרוני בוקעים קולות של יהודים רבים שביקשו כי אתפלל ואתחנן עבורם, לכן אין כל פלא שתפילתי בקול רעש גדול.

פעם בראש חודש בא הרה"ק רבי יחזקאל מאוסטרובצא לאמשינאוו בדרכ נסיעתו לווארשא. ובאמשינאוו הרי נהגו לערוך טיש בראש חודש בשני הימים, ומחמת כבודו של מרן הרה"ק רבי יוסף לא ערך הרה"ק מאוסטרובצא את שולחנו ביום א דר"ח, אבל למחרתו ביום ב' דר"ח, שלא הי' מרן רבי יוסף בביתו, ניהל הרה"ק ר' יחזקאל'ע את שולחנו שם, וסיפר כ"ק אזמו"ר זצללה"ה כי רצה לשמוע את תפלתו באש קודש, שנתארכה איזה שעות וברכת אהבה רבה בלבד, שאמר בנוסח מיוחד, ארך לערך שעה אחת, והיה חוזר על נוסחו המיוחד, אהבה רבה, אהבה רבה, והיה חוזר הרבה פעמים על התיבות בהתלהבות עצומה.

ובאמת יש לשום לב, שגדולי ישראל אף שהיו בעלי עילויים התייגעו מאד בעבודת ה', כמו שראינו כאן עבודתו הגדולה באהבה רבה, וכמו שסיפר

כ"ק אזמו"ר זצללה"ה אודות זקיננו הגאון הקדוש ר' יהושע'לע קוטנא (שכן הרה"ק רבי יוסף זי"ע היה חתן ה'נפש חיה' שהיה חתן הגאון מקוטנא) שאף שהיה גאון עולם, בכל זאת בעת שרצתה הרבנית, מחמת דוחק הפרנסה, שינהג רבנות בעיר אחרת שהיתה עשירה יותר, ועלתה השאלה איך יביאו את הרב לעיר ההוא בלא ידיעתו, על זה ייעצה הרבנית שהזמן המוכשר לכך הוא בעת ברכת התורה, שכן שבשעה שבעלה מברך ברכת התורה 'איז ער זייער פארקאכט', ואינו יודע מאומה מהמתרחש סביבו, וכך הוה. וחזינן גודל יראת השמים שלהם, ואיך שהתחננו מאד על השגת התורה. וכן הוא הענין כאן של תפילת 'אהבה רבה' שזהו ג"כ ענין ברכת התורה.

בימי המלחמה האיומה ה"י, עלה על מוקדה על קידוש ה' הי"ד. ב"ה נשארו ספרים מתורת אוסטראווצע, 'מאיר עיני חכמים' וכן 'קדשי יחזקאל'. נביא מימרא חדא בשם הרה"ק ר' יחזקאל'ע, איתא ברש"י 'תבוא אמו ותקנח צואת בנה', שהעבירות נקראים בשם בגדים צואים, והתיקון לזה הוא ע"י לימוד התורה, וזהו תורת אמך.

זכותו יגן עלינו ועכ"א, א גוטע וואך, א פרייליכער וואך.

